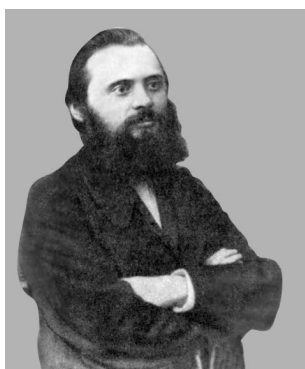

О. А. Звєрева

Балакірев Мілій Олексійович

БАЛАКІРЕВ Мілій Олексійович (Балакирев Милий Алексеевич; 21. 12. 1836(02. 01. 1837), м. Нижній Новгород, Росія – 16(29). 05. 1910, С.-Петербург) – російський композитор, диригент, піаніст, музично-громадський діяч. Гри на фортепіано навч. приватно в О. Дюбюка в Москві (1846) і К. Ейзріха в Нижньому Новгороді (1850–51). Організатор і кер. «могучої кучки» (1862–72); кер. Придвор. співац. капели в С.-Петербурзі (1873–94, з перервою). Разом з Г. Ломакіним 1862 заснував Безкоштовну муз. школу, що стала центром масової муз. освіти. 1867–69 – гол. диригент РМТ. Осн. риса творчості Б. – яскрава нац. характерність. Нар. образи, картини рос. життя, природи присутні у більшості його творів. У твор. доробку переважає інструм. музика (симф. і фортепіанна). Розвиваючи жанр.-нар. симфонізм, прагнув до збагачення жанру увертюри епіч. елементами. З ім'ям Б. пов'язують зародження жанру рос. епіч. симфонії. Один з перших серед рос. композиторів почав широко застосовувати в фортепіан. музиці великі концертно-віртуозні форми; звертався до жанрів романт. фортепіан. музики. Був знайомий з Т. Шевченком, високо цінував його творчість.

Основні твори

камерні ансамблі – октет для флейти, гобоя, валторни, скрипки, альту, віолончелі, контрабаса, фортепіано, ор. 3 (1850–56); для оркестру – Увертюра на тему іспан. маршу (1857; 2-а ред. – Іспан. увертюра, 1886), симф. поема «Тамара» (1882), Сюїта в 3-х ч. (1901–09, закінчена С. Ляпуновим); для голосу з фортепіано – 20 романсів (1857–65), 10 романсів (1895–96), романси (1903–04); для фортепіано в 2 руки – фантазія «Ісламей» (1869), соната (1905), сонатина (1909), 3 скерцо, 7 мазурок, 3 ноктюрни, 7 вальсів; для хору з оркестром –

Кантата пам'яті Глінки (1904).

Рекомендована література

1. Кисилев Г. М. А. Балакирев. Москва; Ленинград, 1938;
2. Кандинский А. Симфонические произведения Балакирева. Москва, 1960;
3. М. А. Балакирев. Исследования. Статьи. Ленинград, 1961;
4. Милий Алексеевич Балакирев. Летопись жизни и творчества. Ленинград, 1967;
5. Гордеева Е. Композиторы «Могучей кучки». Москва, 1985.

Бібліографічний опис:

Балакірев Мілій Олексійович / О. А. Зверева // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2008. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-22843>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).